

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

31-223 Kraków, ul. Kazimierza Wyki 3
e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl tel. 12 415 60 11 Internet: <http://krakow.stat.gov.pl>

Opracowanie sygnałne – Nr 4

Maj 2015 r.

STAN I RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2014 R.

Informacja jest kontynuacją opracowań prezentowanych w tej formie od 2000 r.

Szczegółowe dane w ujęciu terytorialnym znajdują Państwo w publikacji „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim w 2014 r.”, która ukaże się na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Krakowie w miesiącu lipcu br.

Źródło opracowania stanowiły:

- bilanse stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy sporządzone przy przyjęciu za bazę wyjściową wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy uwzględnieniu:
 - zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób mieszkających na terenie gminy.
- rejstry Ministerstwa Spraw Wewnętrznych - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL - Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
- sprawozdawczość urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- sprawozdawczość sądów - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

STAN, STRUKTURY LUDNOŚCI

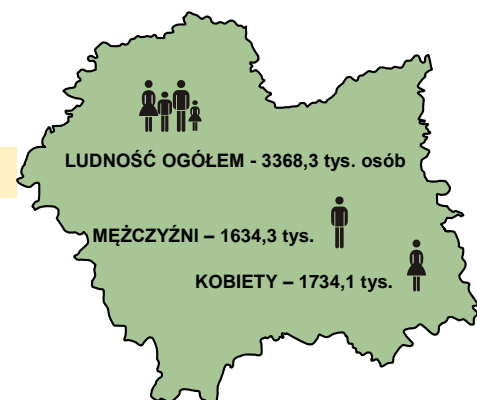
W 2014 r. w porównaniu do 2013 r. odnotowano **wzrost liczby ludności** o 0,2%.

Gęstość zaludnienia – **222 osoby na 1 km²**

Współczynnik urbanizacji – **48,6%**

Współczynnik feminizacji – **106 kobiet na 100 mężczyzn**

W 2014 r. w porównaniu do 2013 r. :
ludność w wieku przedprodukcyjnym – spadek o 0,6%
produkcyjnym – spadek o 0,2%
poprodukcyjny – wzrost o 2,7%

Mediana wieku – **38 lat**
Wskaźnik starości – **0,70**

W końcu 2014 r. w **województwie małopolskim mieszkało 3368,3 tys. osób**. Przyrost rzeczywisty ludności w porównaniu do poprzedniego roku wynosił 7,8 tys. osób (tj. 0,2%).

Pod względem wielkości populacji, województwo małopolskie było jednym z czterech województw, w których nastąpił wzrost liczby mieszkańców. Małopolanie stanowili blisko 9% ludności Polski.

Najwyższą stopę przyrostu rzeczywistego mieszkańców w 2014 r. w porównaniu do 2013 r. odnotowano w województwach: mazowieckim, pomorskim (odpowiednio o 0,3%), małopolskim i wielkopolskim (odpowiednio o 0,2%). W pozostałych województwach liczba ludności na koniec 2014 r. obniżyła się. Największa stopa ubytku rzeczywistego ludności nastąpiła w województwie świętokrzyskim (0,4%).

Zgodnie z założeniami prognozy ludności¹ do roku 2025 będzie następował wzrost liczby mieszkańców województwa małopolskiego, przy czym tempo tego wzrostu będzie coraz wolniejsze.

Przewiduje się, że w okresie od 2025 r. do 2050 r. w województwie małopolskim ludności będzie ubywać.

Na stan ludności województwa małopolskiego w 2014 r. miał wpływ dodatni przyrost naturalny, który wynosił 4,8 tys. osób wobec 4,0 tys. osób w 2013 r. oraz dodatnie saldo migracji stałej 2,9 tys. osób wobec 2,8 tys. osób w roku poprzednim.

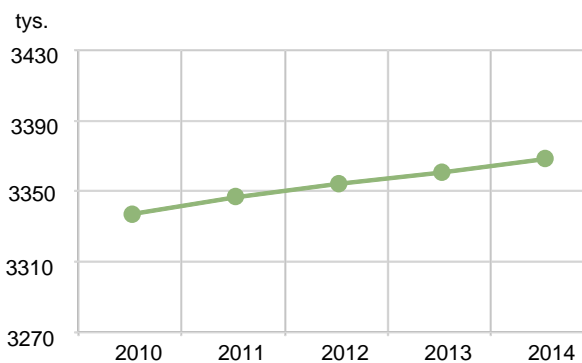
Wzrost liczby ludności w województwie w 2014 r. spowodował jednoczesny wzrost **gęstości zaludnienia**. Na 1 km² przypadało 222 osób, tj. o 99 osób więcej niż w kraju. Pod względem gęstości zaludnienia województwo małopolskie zajęło drugą pozycję po województwie śląskim.

W końcu 2014 r. w **miastach** województwa małopolskiego mieszkało 1637,6 tys. osób, a na obszarze wiejskim 1730,7 tys. osób. **Współczynnik urbanizacji**, określany jako udział ludności miejskiej w ludności ogółem, był o 0,1 p. proc. niższy niż rok wcześniej i wynosił 48,6% (w skali kraju 60,3%). Najbardziej zurbanizowanym województwem nadal pozostało województwo śląskie, w którym 77,3% ludności stanowili mieszkańcy miast. Natomiast województwem, w którym 58,7% ludności stanowiła ludność mieszkająca na wsi było województwo podkarpackie.

Podobnie jak w roku ubiegłym, ponad połowę populacji mieszkańców, tj. 51,5% województwa małopolskiego stanowiły kobiety. **Współczynnik feminizacji**, określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn, utrzymywał się od kilku lat na niezmiennym poziomie i wynosił 106 kobiet. W 2014 r. ich przewaga liczebna była większa w miastach niż na wsi (miasta - 111 kobiet, na wsi 101 kobiet na 100 mężczyzn).

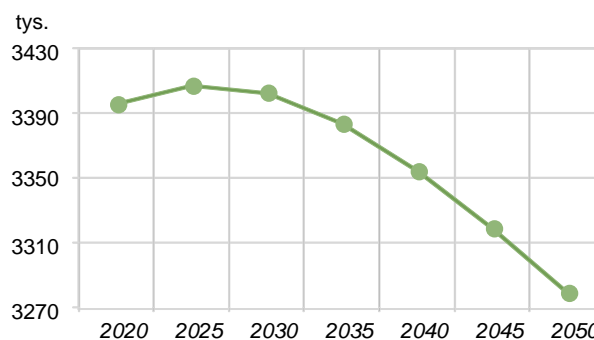
Wykres 1. Ludność

Stan w dniu 31 XII

Wykres 2. Prognoza ludności

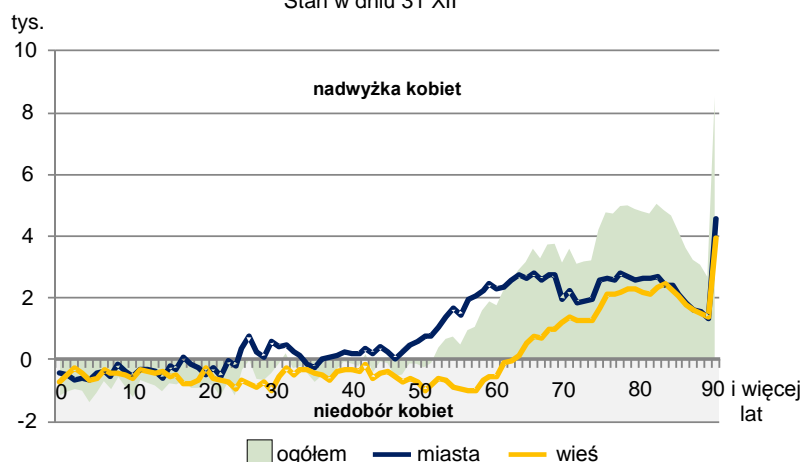
Stan w dniu 31 XII

¹ Prognoza ludności GUS na lata 2014-2050 <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2014-2050-opracowana-2014-r-,1,5.html>

Wykres 3. Różnica między liczbą kobiet a liczbą mężczyzn według wieku w 2014 r.

Stan w dniu 31 XII

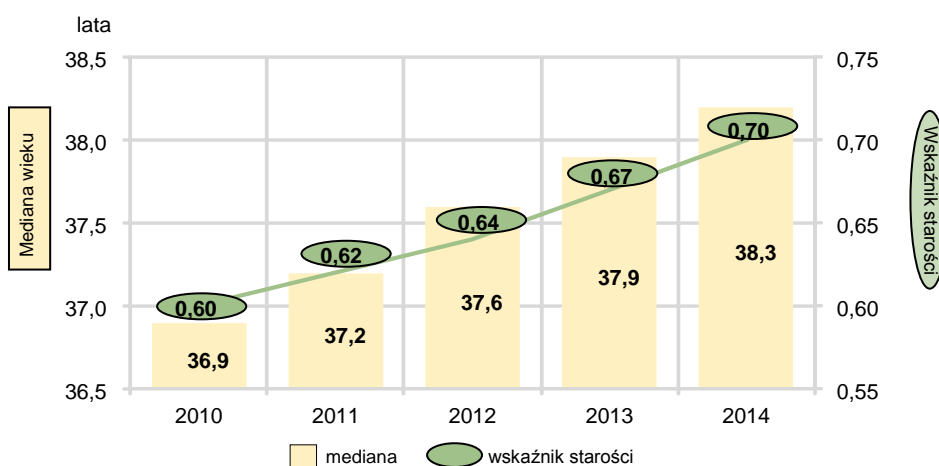
Biorąc pod uwagę poszczególne roczniki, przewaga kobiet zarówno w miastach, jak też na wsi najbardziej widoczna była w wieku poprodukcyjnym kobiet, tj. 60 i więcej lat.

Z każdym rokiem ludność województwa małopolskiego starzeje się nieznacznie. **Mediana wieku** na koniec 2014 r. w województwie małopolskim wynosiła ponad 38 lat, co oznacza, że połowa populacji nie osiągnęła tego wieku, a druga połowa go przekroczyła. Statystyczny mieszkaniec województwa małopolskiego był o 1 rok i 2 miesiące młodszy od mieszkańca w kraju. Podobnie jak w kraju, statystyczny mieszkaniec miast był starszy od mieszkańca wsi o 3 lata. Średni wiek mieszkańców miast województwa wynosił 40 lat.

Proces starzenia się społeczeństwa potwierdza także **wskaźnik starości**, który jest relacją osób w wieku 65 lat i więcej², do liczby dzieci i młodzieży do 19 lat i mniej. Zarówno mediana wieku, jak też wskaźnik starości osiągają z roku na rok coraz wyższą wartość.

Wykres 4. Proces starzenia się ludności

Stan w dniu 31 XII

W analizowanym okresie w województwie małopolskim wskaźnik starości wynosił 0,70, rok wcześniej 0,67.

W Polsce w 2014 r. omawiany wskaźnik osiągnął wartość – 0,75 (dla porównania w 2013 r. - 0,72).

² Najczęściej – jako tzw. „próg starości”- przyjmuje się wiek 60 lub 65 lat lub wprowadza się odrębny próg dla mężczyzn - wiek 65 lat, a dla kobiet - 60 lat. W opracowaniach ONZ stosuje się dla kobiet i mężczyzn wiek jednolity - 65 lat i taki próg przyjęto w niniejszej informacji. <http://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/definicje-pojec/853.pojecie.html>

Najwyższe jego wartości odnotowano w województwach: łódzkim (0,90), opolskim (0,87), świętokrzyskim (0,86), natomiast najniższe w województwie warmińsko-mazurskim - 0,63. Wskaźnik lokował województwo małopolskie na 11 miejscu.

Postępujący proces starzenia się społeczeństwa jest wynikiem stopniowego zmniejszania się udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście udziału ludności w wieku poprodukcyjnym.

W końcu 2014 r. liczba osób w **wieku przedprodukcyjnym** (tj. dzieci i młodzież 17 lat i mniej) wynosiła 640,8 tys. osób. W porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 0,6% (w kraju o 0,7%). Udział ludności tej grupy ekonomicznej w ogólnej zbiorowości wynosił 19,0% i w stosunku do 2013 r. obniżył się o 0,2 p. proc (w kraju o 0,1%).

Liczba ludności w **wieku produkcyjnym** w końcu 2014 r. w województwie małopolskim wynosiła 2115,9 tys. osób i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 4,6 tys. osób, tj. o 0,2% (w kraju spadek o 0,8%). Udział tej grupy ludności w ludności ogółem wynosił 62,8% (w kraju 63,0%).

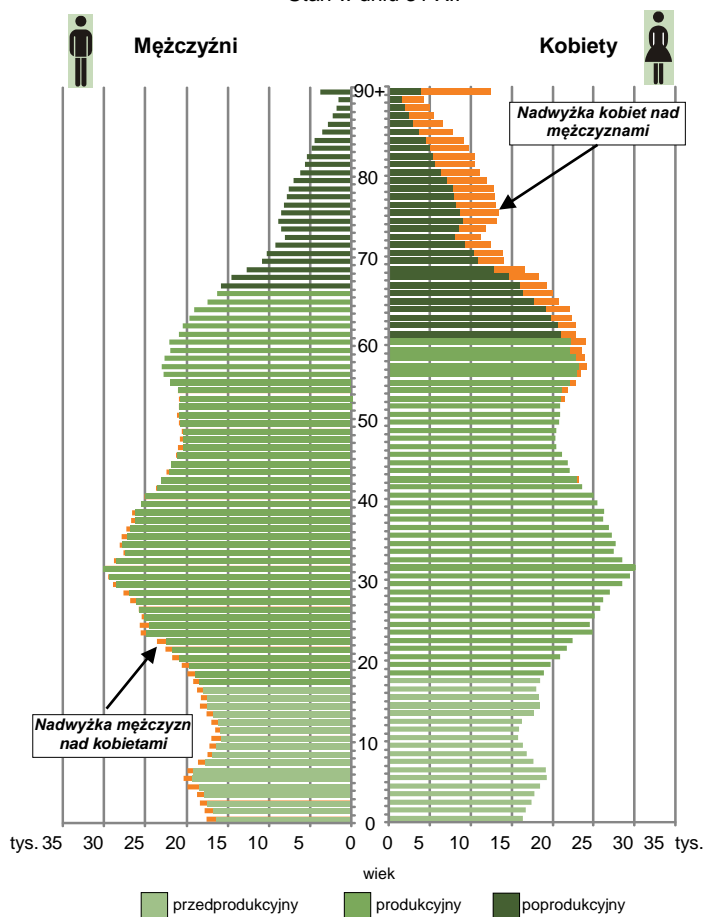
W omawianej grupie ekonomicznej przeważali mężczyźni (18-64 lata), stanowiąc 52,4% ogółu ludności wieku produkcyjnego.

Od kilku lat obserwuje się zmniejszanie liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy proporcjonalnym zmniejszaniu liczby ludności w składowych tej grupy ekonomicznej, tj. w wieku mobilnym (18-44 lata) i niemobilnym (45-59/64 lata). Ludność w **wieku produkcyjnym mobilnym** w końcu omawianego okresu w stosunku do 2013 r. zmniejszyła się o blisko 3,0 tys. osób, tj. o 0,2% (w kraju o 0,5%). Udział ludności tej grupy w ogólnej zbiorowości na koniec 2014 r. wynosił 40,5% (w kraju 39,7%).

Ludność w **wieku produkcyjnym niemobilnym** w 2014 r. w stosunku do 2013 r. zmniejszyła się o 1,6 tys. osób,

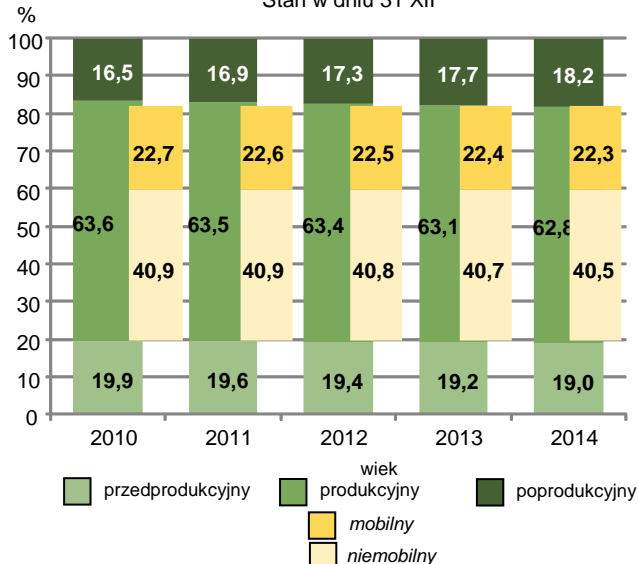
Wykres 5. Ludność według płci i ekonomicznych grup wieku w 2014 r.

Stan w dniu 31 XII

Wykres 6. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku

Stan w dniu 31 XII

tj. o 0,2% (w kraju o 1,3%), a udział ludności tej grupy do ludności ogółem wynosił 22,3% (w kraju – 23,3%). W dalszym ciągu obserwowano wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej – kobiety; 65 lat i więcej – mężczyźni). W końcu analizowanego okresu odnotowano w tej grupie 611,6 tys. osób. W porównaniu do 2013 r. przybyło ponad 16 tys. mieszkańców, tj. 2,7% (w kraju 3,2%). Udział omawianej grupy w ludności ogółem w końcu 2014 r. wynosił 18,2% (w kraju 19,0%).

Zgodnie z typologią trójkąta Osanna³ uwzględniającego strukturę ekonomicznych grup wieku, województwo małopolskie w 2014 r. znalazło się w grupie województw młodych demograficznie, obok województwa pomorskiego i wielkopolskiego. Województwo małopolskie zaliczono do typu młodości demograficznej, ponieważ udział dzieci i młodzieży był większy od przeciętnego w kraju o 1,0 p. proc. i wynosił 19,0%, udział ludności 18-64 lat był mniejszy o 0,6 p. proc. i wynosił 66,1%, a udział ludności w wieku 65 lat i więcej był mniejszy o 0,4 p. proc. od średniego w kraju i wynosił 14,9%.

Zmiany w strukturze ludności znajdują odzwierciedlenie we **współczynniku obciążenia demograficznego**. W 2014 r. w województwie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 59 osób w wieku nieprodukcyjnym.

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Przyrost naturalny na 1 tys. ludności – 1,4‰		4,8 tys. osób - wzrost do 2013 r. – o 19,3%
Urodzenia na 1 tys. ludności – 10,2‰		34,4 tys. dzieci - wzrost do 2013 r. – o 0,3%
Współczynnik dzietności – 1,30		wzrost (wobec 1,29) do 2013 r.
Zgony na 1 tys. ludności – 8,8‰		29,6 tys. osób - spadek do 2013 r. – o 2,2%
Przeciętne trwanie życia mężczyzn – 75 lat Przeciętne trwanie życia kobiet – 83 lata		wzrost do 2013 r. – o 5 miesięcy wzrost do 2013 r. – o 5 miesięcy
Małżeństwa na 1 tys. ludności – 5,2‰		17,4 tys. par - wzrost do 2013 r. – o 4,5%
Rozwody na 1 tys. ludności – 1,3‰		4,4 tys. par - wzrost do 2013 r. – o 10%

Od kilku lat obserwowano niekorzystne tendencje w większości zjawisk kształtujących ruch naturalny. W 2014 r. w porównaniu do 2013 r. nastąpiła niewielka poprawa. Wzrost liczby urodzeń i spadek liczby zgonów spowodował utrzymujący się nadal dodatni przyrost naturalny. Korzystnym stał się także wzrost liczby zawieranych małżeństw. Do mniej korzystnych zjawisk należał wzrost liczby rozwodów.

Przyrost naturalny

W 2013 r. **przyrost naturalny**, określany jako różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie, wynosił 4,8 tys. osób. W porównaniu z 2013 r. był wyższy o 19,3%. Współczynnik natężenia, czyli przyrost naturalny na 1 tys. ludności, w województwie wynosił 1,4‰ (w kraju – minus 0,03‰), wobec 1,2‰ rok wcześniej. W poziomie tego wskaźnika wystąpiły różnice między miastem i wsią, wskaźniki wynosiły odpowiednio 0,3‰ i 2,5‰.

³ <http://krakow.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/warunki-zycia/warunki-zycia-ludnosci-w-województwie-malopolskim-w-latach-2009-2013.3.3.html> Patrz uwagi metodyczne str. 31.

W skali kraju, w siedmiu województwach odnotowano dodatnie wartości współczynnika natężenia przyrostu naturalnego. Podobnie jak rok wcześniej, wyższe niż w województwie małopolskim wartości współczynnika wystąpiły w dwóch województwach: pomorskim 2,0‰ oraz wielkopolskim 1,7‰.

Zgodnie z założeniami prognozy ruchu naturalnego, od 2025 r. w województwie małopolskim liczba zgonów przewyższy liczbę urodzeń, w związku z czym do 2050 r. przyrost naturalny będzie osiągał wartości ujemne.

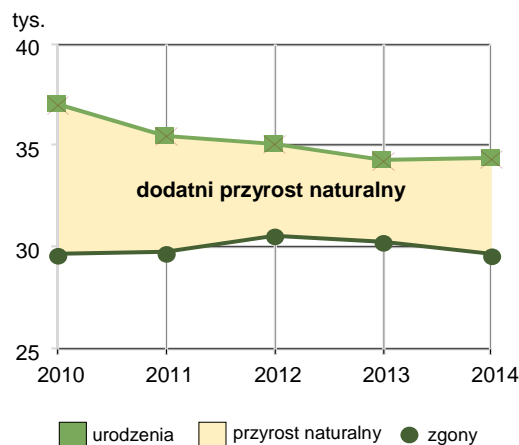
Urodzenia i dzietność

W 2014 r. w województwie małopolskim zanotowano 34,4 tys. **urodzeń żywych**, tj. o 0,3% więcej niż przed rokiem (*w kraju więcej o 1,5%*). Wśród urodzeń żywych, urodzenia w związkach małżeńskich stanowiły blisko 87% (*w kraju 76%*). Zdecydowanie więcej dzieci urodziło się na wsi – 18,9 tys., tj. o ponad 21% więcej niż w miastach. *W kraju, sytuacja była odwrotna, więcej urodzeń odnotowano w miastach (o 38,3%) niż na wsi.*

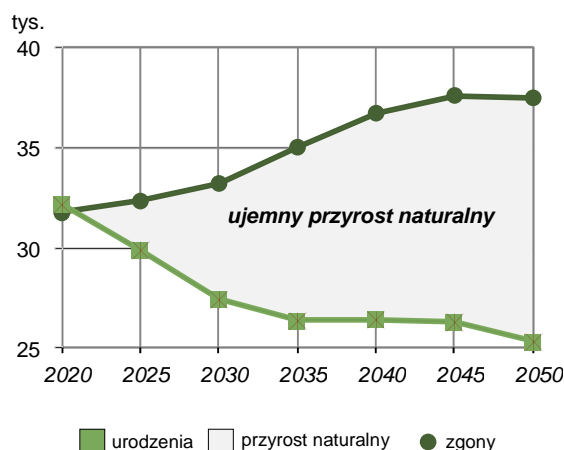
Współczynnik urodzeń, określany poprzez liczbę urodzeń żywych na 1 tys. ludności wynosił 10,2‰ (*dla kraju 9,7‰*), w miastach 9,5‰, na wsi – 10,9‰ (*w kraju odpowiednio – 9,4‰; 10,3‰*). Najwyższe natężenie urodzeń wystąpiło w województwie mazowieckim – 10,7‰, natomiast najniższe w świętokrzyskim – 8,5‰. Zarówno w kraju jak też w województwie małopolskim przeważały urodzenia chłopców. W 2014 r. w województwie małopolskim urodziło się ich – o 1,2 tys. więcej niż dziewczynek.

Podstawową miarą w ocenie stopnia zastępowalności pokoleń jest **ogólny współczynnik dzietności**, który powinien kształtować się na poziomie od 2,10 do 2,15, co oznacza, że na statystyczną kobietę w wieku 15-49 lat przypada średnio dwoje dzieci w ciągu całego okresu rozrodczego. Wówczas wielkość ta staje się korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego. W ostatnich latach obserwowano w województwie małopolskim tendencję malejącą współczynnika dzietności, który z roku na rok osiągał niższe wartości. W 2014 r. nastąpił nieznaczny wzrost współczynnika do poziomu 1,30, podczas gdy w 2013 r. wynosił 1,29. W miastach województwa wskaźnik utrzymał się na poziomie 1,16, natomiast na wsi 1,42.

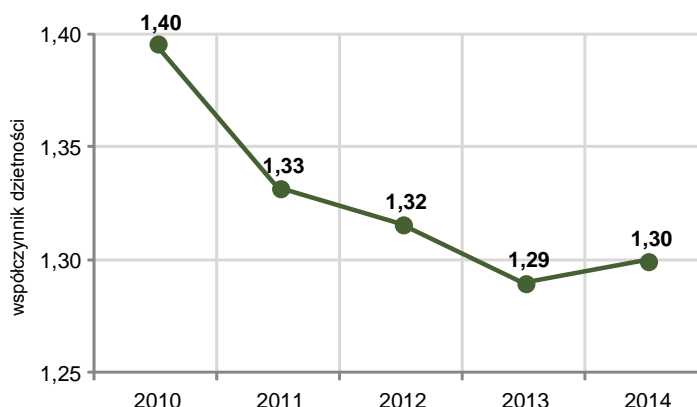
Wykres 7. Ruch naturalny

Wykres 8. Prognoza ruchu naturalnego

Wykres 9. Współczynnik dzietności ogólny

W skali kraju współczynnik dzietności ukształtował się w 2014 r. na poziomie nieznacznie niższym od wojewódzkiego i wynosił 1,29. Wyższą wartość niż w województwie małopolskim zanotowano w trzech województwach: pomorskim (1,40), mazowieckim (1,38) i wielkopolskim (1,37). Najniższą dzietność notowano w województwie opolskim – 1,14.

Umieralność i trwanie życia

W ciągu ostatnich dwóch lat obserwuje się spadek liczby zgonów. W 2014 r. w województwie małopolskim **zmarło** 29,6 tys. osób, tj. o 2,2% mniej niż przed rokiem (*w kraju mniej o 2,8%*). W miastach województwa odnotowano blisko 600 zgonów więcej niż na wsi. Struktura zgonów według płci potwierdza w dalszym ciągu niekorzystną relację – określaną nadumieralnością mężczyzn względem kobiet. W 2014 r. zmarło ich o ponad 5% więcej niż kobiet (*w kraju o blisko 9%*), a udział zgonów tej zbiorowości do ogółu zgonów wynosił 51,3% (*w kraju 52,0%*).

Współczynnik natężenia zgonów, określany poprzez liczbę zgonów na 1 tys. ludności w województwie małopolskim wynosił 8,8‰ (*w kraju 9,8‰*), w miastach – 9,2‰ (*w kraju 9,9‰*), na wsi – 8,4‰. (*w kraju 9,6‰*). Najwyższy wskaźnik natężenia zgonów ogółem w Polsce wystąpił w województwie łódzkim – 11,9‰, natomiast niższe wskaźniki niż w województwie małopolskim odnotowano w województwach: podkarpackim (8,6‰) i pomorskim (8,8‰).

Od kilku lat, korzystnym zjawiskiem jest zmniejszająca się liczba zgonów niemowląt. W 2014 r. w województwie zarejestrowano 109 zgonów. Wskaźnik zgonów niemowląt, obliczany na 1 tys. urodzeń żywych, w 2014 r. był niższy o 0,7 pkt w stosunku do poprzedniego roku i wynosił 3,2‰. W porównaniu ze średnią krajową w 2014 r. był niższy o 1,1 pkt.

Do głównych przyczyn zgonów⁴ zarówno w kraju jak też w województwie małopolskim należały choroby układu krążenia i nowotwory. W 2013 r. w województwie stanowiły razem 74,7% wszystkich zgonów (*kraj - 71,4%*).

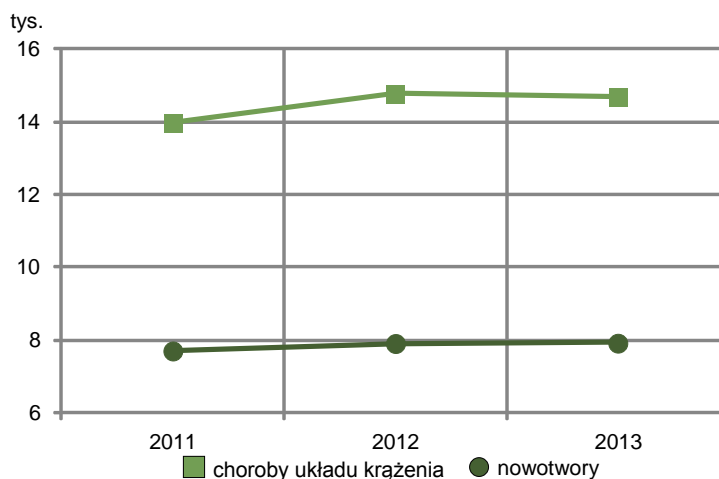
W 2013 r. z **powodu chorób układu krążenia** w województwie małopolskim zmarło 14,7 tys. osób. Ponad 4% zgonów więcej odnotowano na wsi niż w miastach.

⁴ Ze względu na prowadzone szczegółowe analizy dotyczące przyczyn zgonów, prezentacja danych ulega wydłużeniu do 1 roku. W związku z tym w niniejszym opracowaniu podano dane za 2013 r. Użyte nazewnictwo poszczególnych chorób lub ich grup jest zgodne z X-Rewizją Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób.

Pomimo utrzymującego się wysokiego odsetka zgonów (2013 r. - 48,5%) spowodowanych chorobami układu krążenia, w 2013 r. w porównaniu do 2012 r. obserwowano spadek umieralności o 0,6% (w kraju o 0,1%).

Biorąc pod uwagę liczbę zgonów we wszystkich województwach, w 2013 r. województwo małopolskie zajmowało trzecie miejsce po: mazowieckim (25,4 tys.) i śląskim (22,9 tys.). W przeliczeniu na 10 tys. ludności w województwie przypadały blisko 44 zgony. W sześciu województwach liczba zgonów była wyższa od wartości wskaźnika w kraju (46,1), najwięcej, tj. blisko 58 zgonów odnotowano w województwie świętokrzyskim.

Wykres 10. Zgony według dwóch głównych przyczyn

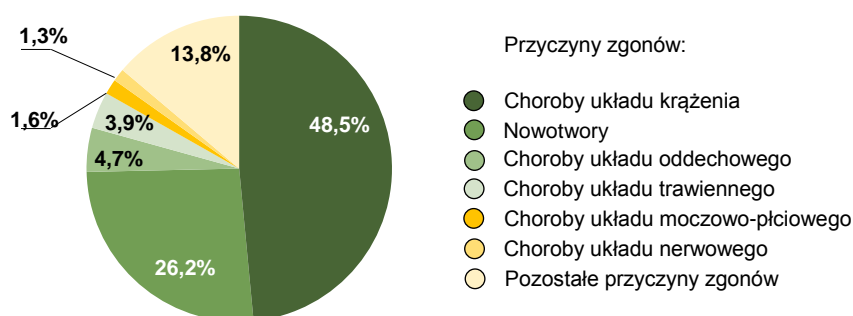
Drugą główną przyczyną umieralności były **nowotwory**. W 2013 r. zmarło 7,9 tys. osób, w tym ponad 95% zgonów to zgony z powodu nowotworów złośliwych.

Odsetek zgonów z powodu tej choroby w ogólnej liczbie zgonów wynosił 26,2% (w kraju 25,5%). Notowano większą umieralność (o ponad 17%) w miastach niż na wsi, a także większą liczbę zgonów mężczyzn (o ponad 23%) niż kobiet.

Umieralność z powodu tej choroby od dwóch lat utrzymywała się na tym samym poziomie. Spośród województw, województwo małopolskie zajęło czwartą lokatę po województwach: mazowieckim (13,6 tys.), śląskim (13,2 tys.) i wielkopolskim (8,5 tys.).

W przeliczeniu na 10 tys. ludności w województwie małopolskim przypadały blisko 24 zgony. Spośród województw najwięcej – ponad 28 zgonów odnotowano w: łódzkim i śląskim (odpowiednio 29,0 i 28,6).

Wykres 11. Struktura zgonów według wybranych przyczyn w 2013 r.

Oprócz notowanych najwyższych udziałów zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia i nowotworami, udział zgonów spowodowanych chorobami układu oddechowego wynosił 4,7% (Polska –

5,9%), trawienno – 3,9% (*Polska – 4,3%*), moczowo-płciowego – 1,6% (*Polska – 1,1%*) oraz nerwowego – 1,3% (*Polska – 1,5%*). Do pozostałych przyczyn zgonów (13,8%) (*Polska – 15,9%*) zaliczono m.in. choroby: układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej; choroby krwi i narządów krwiotwórczych, niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów auto-immunologicznych oraz choroby zakaźne i pasożytnicze.

W 2013 r. w porównaniu do 2012 r. największy spadek liczby zgonów – o 41,7% odnotowano z powodu chorób skóry i tkanki podskórnej, natomiast największy wzrost liczby zgonów (o blisko 22%) spowodowany został zaburzeniami wydzielania wewnętrznego, stanem odżywiania i przemianą metaboliczną.

Poprawa kondycji zdrowotnej społeczeństwa poprzez rozwój nowoczesnych metod leczenia, prowadzenie coraz lepszego, zdrowszego stylu życia ma odzwierciedlenie w spadku natężenia zgonów, co powoduje wydłużenie życia zarówno mężczyzn jak również kobiet.

Statystyczny mężczyzna w województwie małopolskim w 2014 r. **żył przeciętnie** ponad 75 lat (*kraj - około 74 lata*) i w porównaniu do 2010 r. jego życie było dłuższe o 1 rok i 6 miesięcy.

Natomiast statystyczna kobieta żyła przeciętnie około 83 lata (*kraj - około 82 lata*) i w porównaniu z 2010 r. jej życie wydłużyło się o 1 rok i 1 miesiąc. W relacji do średniej krajowej, zarówno mężczyźni jak też kobiety województwa małopolskiego, statystycznie żyją dłużej.

Spośród województw najdłuższe przeciętne trwanie życia mężczyzn notowano w województwie małopolskim, a w województwach: podkarpackim i podlaskim najdłużej w kraju żyły kobiety. W 2014 r. statystycznie najkrócej żyli mieszkańcy województwa łódzkiego.

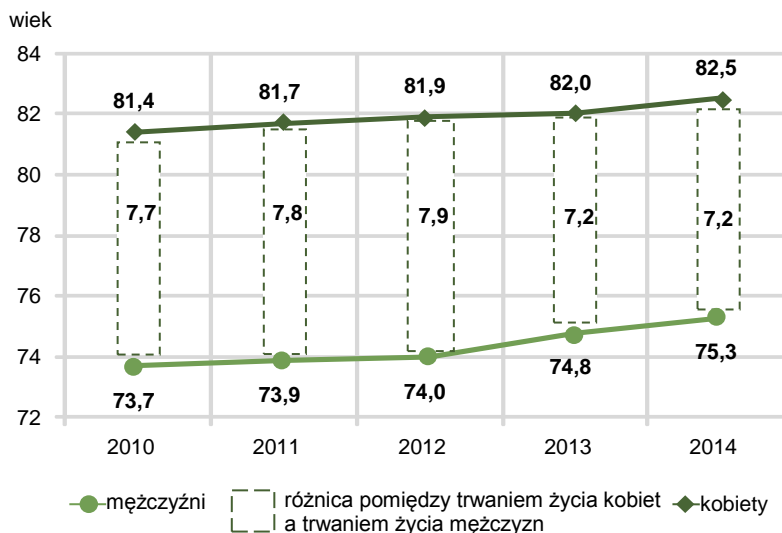
Małżeństwa i rozwody

W 2014 r. w województwie małopolskim zawarto 17,4 tys. **związków małżeńskich**, tj. o 4,5% więcej niż przed rokiem (*w kraju o 4,5%*). Zdecydowaną większość – 9,4 tys. małżeństw zawarto na wsi, tj. o ponad 17% więcej niż w miastach.

Współczynnik natężenia małżeństw wyrażający liczbę zawartych małżeństw na 1 tys. ludności w 2014 r. w województwie małopolskim wynosił 5,2‰, przed rokiem 5,0‰ (*w kraju 2014 r. – 4,9‰*). W omawianym roku znacznie więcej zawierano związków małżeńskich na wsi, gdzie współczynnik natężenia wynosił 5,4‰ i był wyższy o 0,5 pkt niż w miastach.

Najwyższe natężenie małżeństw odnotowano w województwie podkarpackim – 5,3‰, a najniższe w województwie łódzkim – 4,5‰.

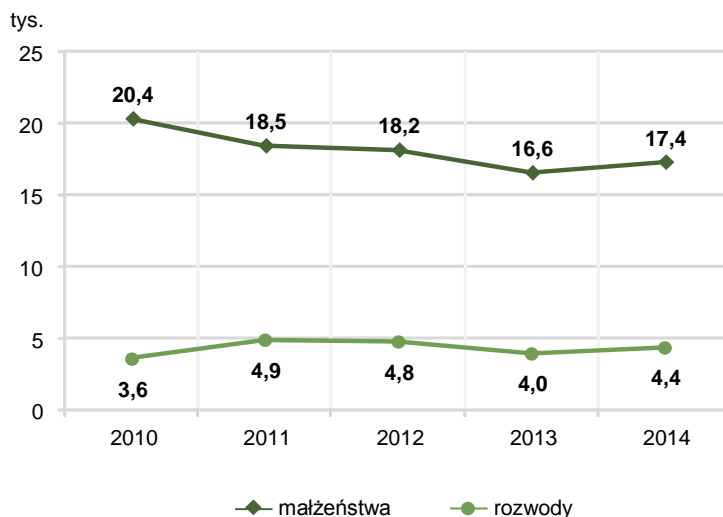
Wykres 12. Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet

W 2014 r. wśród nowożeńców – 87,6% stanowiły pary pierwsze, tj. kawaler z panną. Mediana wieku nowożeńców wstępujących po raz pierwszy w związek małżeński wynosiła: dla kobiet – 25,7 lat, dla mężczyzn – 27,8 lat (*w kraju kobieta – 26,0 lat, mężczyzna – 28,1 lat*).

Małżeństwa wyznaniowe, czyli zawarte w kościołach lub związkach wyznaniowych i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego stanowiły 72,0% wszystkich zawartych w 2014 r. małżeństw (*w kraju około 62,7%*).

Wykres 13. Małżeństwa i rozwody

W omawianym okresie w województwie małopolskim prawomocnie orzeczono 4,4 tys. **rozwodów**, czyli o ponad 10% więcej niż rok wcześniej (*w kraju wzrost o 0,6%*). Najwięcej rozwodów zostało orzeczonych w województwie mazowieckim (9,8 tys.), natomiast najmniej – 1,7 tys. odnotowano w województwie opolskim. W miastach województwa małopolskiego intensywność tego zjawiska była 2-krotnie wyższa niż na wsi (w miastach orzeczono 2,9 tys. rozwodów wobec 1,5 tys. na wsi). Współczynnik natężenia rozwodów na 1 tys. ludności wyniósł 1,3‰ (*w kraju 1,7‰*).

Od kilku lat następuje systematyczny spadek liczby orzeczonych separacji. W 2014 r. sądy orzekły 150 **separacji**, co stanowiło spadek o blisko 17% w stosunku do roku poprzedniego (*w kraju spadek o 13,4%*). W województwie małopolskim na 100 tys. ludności przypadało około 4 separacje.

Równocześnie, co roku odnotowuje się kilka przypadków zniesienia separacji. Podobnie jak rok wcześniej, w 2014 r. zniesiono 12 separacji małżeństw.

MIGRACJE LUDNOŚCI

Ogólne saldo migracji stałej – 2,9 tys. osób

Saldo migracji stałej na 1 tys. ludności – plus 0,9‰

Zameldowania w ruchu wewnętrznym – 31,4 tys. osób
(spadek do 2013 r. o 6,5%)

Imigracja – 1,5 tys. osób spadek do 2013 r. o 1,9%

Wymeldowania w ruchu wewnętrznym – 27,8 tys. osób
(spadek do 2013 r. o 6,7%)

Emigracja – 2,2 tys. osób spadek do 2013 r. o 14,2%

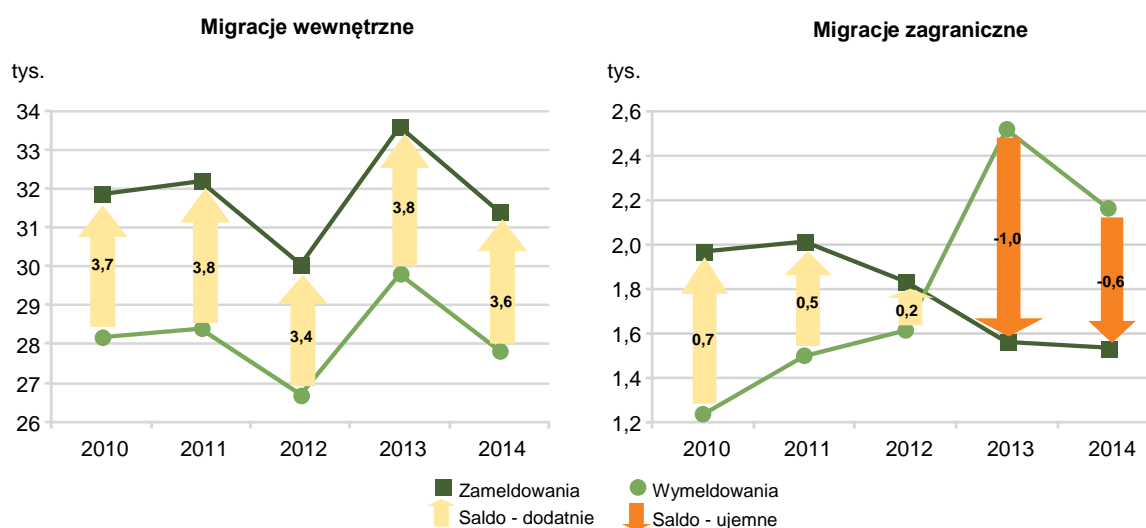
Ważnym czynnikiem, który wpływa na stan zaludnienia są migracje. W województwie małopolskim w 2014 r., podobnie jak rok wcześniej, napływ ludności przekraczał wielkość odpływu ludności, co spowodowało, że ogólne saldo migracji było dodatnie i wynosiło 2,9 tys. osób. Współczynnik natężenia na 1 tys. ludności wynosił plus 0,9‰. Podobnie jak w kraju, wyższy był na wsi (plus 2,2‰) niż w miastach (minus 0,5‰).

Najwyższe natężenie wystąpiło w województwie mazowieckim (plus 2,5‰), a najniższe odnotowano w województwie lubelskim (minus 2,7‰). Województwo małopolskie zajmowało drugie miejsce w kraju po mazowieckim.

Migracje wewnętrzne

W 2014 r. w ruchu wewnętrznym na pobyt stały zameldowało się 31,4 tys. osób, tj. o 6,5% mniej w porównaniu do 2013 r., natomiast wymeldowało się z pobytu stałego 27,8 tys. osób, tj. o 6,7% mniej niż przed rokiem. Z innych województw w województwie małopolskim zameldowało się na stałe 9,2 tys. osób, a wymeldowało się 5,6 tys. mieszkańców. Na terenie województwa najwięcej osób osiedliło się z województwa śląskiego – 3,0 tys. osób oraz podkarpackiego – 1,9 tys. osób. Podobnie, Małopolanie opuszczający województwo najczęściej wybierali te województwa na miejsce stałego pobytu.

Wykres 14. Migracje stałe ludności

Migracje zagraniczne

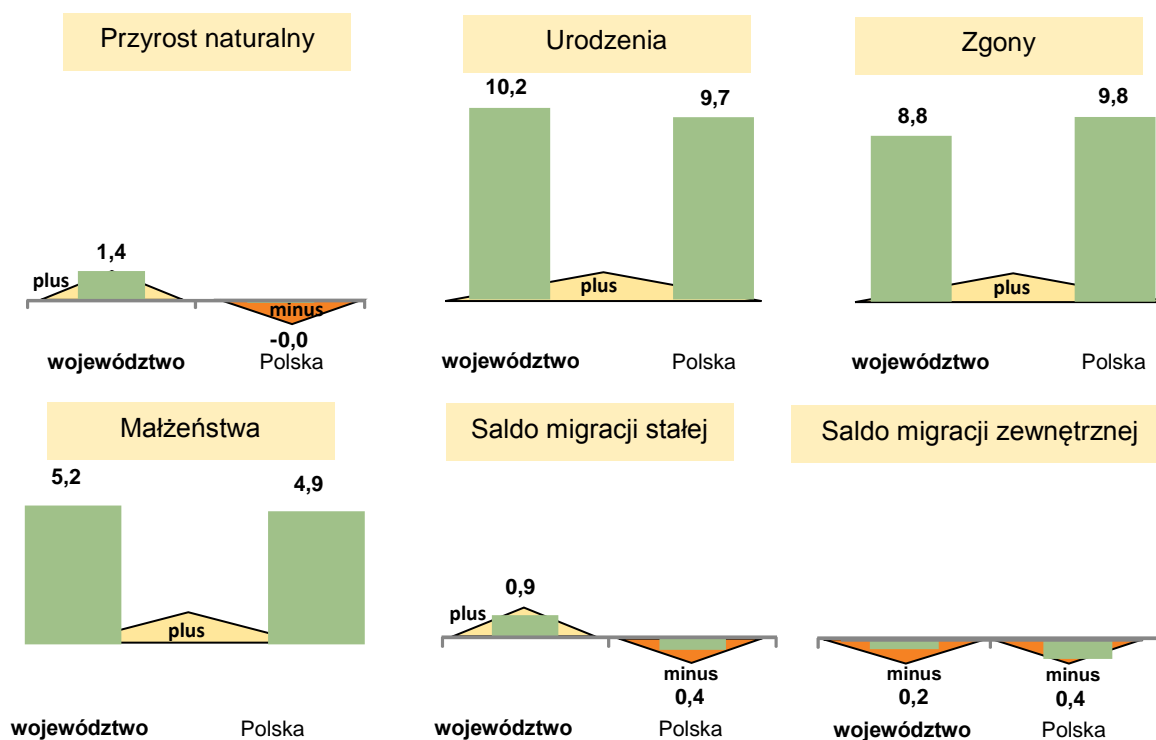
Z zagranicy do województwa przybyło 1,5 tys. osób (tj. o 30 osób mniej niż przed rokiem), a wyjechało 2,2 tys. osób (tj. o 356 osób więcej w porównaniu do 2013 r.). W ciągu ostatnich kilku lat, po raz drugi w 2014 r. odnotowano ujemne saldo migracji zagranicznej – wynoszące minus 625 osób. Większy zagraniczny ruch migracyjny obserwowano w miastach niż na wsi.

W 2014 r. zdecydowana większość emigrantów wyjechała do krajów europejskich – 1,6 tys., w tym około 580 osób osiedliło się w Wielkiej Brytanii. Natomiast do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej wyemigrowało z województwa 430 osób, tj. o około 200 osób mniej niż przed rokiem. Podobnie z tych krajów obserwowano najwięcej imigrantów, którzy osiedlali się na stałe w województwie.

Dane dotyczące migracji zagranicznych opracowane na podstawie bilansów stanu i struktury ludności nie obejmują wszystkich emigrantów i imigrantów. Powodem niedoszacowania danych jest niedokonywanie formalności związanych z zameldowaniem i wymeldowaniem przez osoby migrujące przy znacznym swobodnym przepływie ludności.

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE NA TLE KRAJU W 2014 R.

Współczynniki natężenia podstawowych zjawisk ruchu naturalnego na 1 tys. ludności (w ‰)

Dokładniejsze definicje, objaśnienia pojęć i znaków umownych zamieszczonych w niniejszym opracowaniu są zawarte w Roczniku Demograficznym 2014.

Opracowała: Elżbieta Niemiec - US Kraków, Oddział w Tarnowie, tel. 14 688 02 11, E.Niemiec@stat.gov.pl